

ЗВІТ

за результатами моніторингового візиту до місця тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб на базі Українського державного університету залізничного транспорту

19 лютого 2025 року

м. Харків

Мета моніторингового візиту: відповідно до вимог статті 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» здійснено моніторинг додержання прав внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) на належні умови проживання у місці тимчасового проживання (далі – МТП).

Склад моніторингової групи:

Цвеліх Максим Павлович – головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Моніторинговий візит проводився у присутності керівниці МТП, Третяк Наталії Миколаївни.

Назва об'єкта моніторингу, адреса, форма власності, керівництво установи, інша інформація:

Повна назва об'єкта моніторингу: гуртожиток Українського державного університету залізничного транспорту.

Повна адреса об'єкта моніторингу: вул. Молочна, 3, корп. 3, місто Харків, Харківська область.

Форма власності: державна

Балансоутримувач (власник) об'єкту моніторингу: Міністерство освіти та науки України – Державний університету залізничного транспорту.

Об'єкт зареєстровано у переліку місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб.

Моніторинговий візит здійснюється повторно, попереднє відвідування відбулось 7 грудня 2023 року.

Розташування

МТП, його житлові та функціональні приміщення розташовані в багатоповерховій будівлі квартирного типу (фото 1). Зупинка громадського транспорту (тролейбус, трамвай, метрополітен, автобус) знаходиться в діапазоні 250-500 м., продуктові магазини знаходяться в 150 м. від МТП, в доступній близькості до освітніх закладів (400 м), поліклінік, лікарень (700 м.), аптек (150 м).

Наповненість

За повідомленням адміністрації МТП, будівля розрахована на перебування 94 мешканців, які належать до ВПО. Станом на момент моніторингу МТП повністю заповнене - перебуває 94 осіб з числа ВПО, з них 47 жінок, 30 чоловіків, 17 дітей.

В гуртожитку перебуває 35 осіб пенсійного віку, з них 24 жінки та 11 чоловіків. Облік маломобільних осіб не ведеться, однак відомо за проживання 1 особи з підтвердженим статусом інвалідності, за якою доглядає її донька.

Вартість проживання, договір на проживання та правила проживання

Моніторинговою групою з'ясовано, що проживання для ВПО здійснюється на безоплатній основі, перед заселенням мешканці заключають договір про право користування житловими приміщеннями будівлі МТП відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 01 вересня 2023 року № 930 «Деякі питання функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб» (далі – Постанова № 930).

При спілкування з мешканцями МТП з'ясовано, що при заселенні до МТП ВПО ознайомлюються та укладають із балансоутримувачем договір про право користування житловими приміщеннями, правилами перебування у гуртожитку, з правилами проживання ознайомлюються при заключенні такого договору.

Після спливу терміну дії договору із мешканцями договір переукладається повторно на наступні 6 місяців, якщо мешканці продовжують проживати в гуртожитку. Гуртожиток отримує компенсацію з державного бюджету за спожитий обсяг комунальних послуг внутрішньо переміщеними особами.

Інженерні системи (тепло-, водо-, електро- постачання, вентиляція)

Моніторинговою групою встановлено, що будівля МТП забезпечена централізованим електро-, тепло-, водопостачанням. Будівля освітнього закладу оснащена системою водовідведення.

Також з'ясовано, що в гуртожитку відсутні альтернативні джерела електроенергії та постачання гарячої води, що може свідчити про відсутність альтернативних рішень забезпечення роботи інженерних систем МТП у разі перебоїв або ремонтних робіт з водо-, електропостачання.

Харчування

ВПО харчуються самотійно. На кожному поверсі МТП передбачено 4 кухонних приміщення (фото 2), яка розрахована від 2 до 3 кімнат, які оснащені електричними плитами, холодильниками, мікрохвильовками, електрочайниками, мийками, кухонною поверхнею для приготування їжі та меблями для зберігання (шафки, полиці). Частина кухонних приміщень забезпечена власною побутовою технікою ВПО, які проживають у гуртожитку.

Питна вода забезпечується шляхом самотійного придбання мешканцями МТП.

Санітарія та гігієна

На кожному поверсі є 4 туалетних приміщення, яке передбачене на кожен квартирний блок. Туалетні приміщення оснащені засувками, а кімнати оснащені замками.

Душові приміщення разом з умивальником як складова санвузла знаходяться поруч на кожному поверсі будівлі МТП. Душова кабіна зачиняється на двері із засувками (фото 3).

На території МТП на першому поверсі облаштовано пральню (фото 4), в якій розміщено чотири пральних машини. Окрім цього, власні пральні машини знаходяться і в приміщеннях мешканців, які належать до ВПО.

Прибирання території загального користування, коридорів здійснюють працівники гуртожитку, прибирання кімнат в блоках здійснюють мешканці гуртожитку за встановленим графіком.

Протипожежна безпека

На поверхах наявні вогнегасники, пожежні крани та розміщені плани евакуації на випадок надзвичайних ситуацій (фото 5).

З'ясовано, що в гуртожитку відсутнє укриття або приміщення, яке може використовуватись для перебування громадян під час повітряної тривоги. Найближче укриття знаходиться в 150 метрах від будівлі МТП.

Безбар'єрність

Незважаючи на те, що в МТП проживають особи, які належать до маломобільних груп населення, навколишній та внутрішній простір будівлі МТП не забезпечує безбар'єрний доступ для мешканців, які належать до ВПО.

Так, вхідна група до гуртожитку із сходами не обладнана поручнями для підйому/спуску маломобільних груп населення (фото 1).

Підйом та спуск між поверхами забезпечено двома пасажирськими ліфтами та сходовими клітинками.

Умови в кімнатах

Розміщення у кімнатах загального типу проводиться за ознакою статі, родинам забезпечують окреме приміщення. Мешканці розміщуються в кімнатах, передбачене для 3 осіб, родинам надається можливість розміщуватись разом з дітьми в приміщенні. Кімнати забезпечені меблями, наявні ліжка, стільці, столи, шафи, тумби), температура за оцінкою мешканців комфортна (фото 6,7). Вікна в житлових приміщеннях МТП металопластикові. При спілкуванні з мешканцями з'ясовано, що мешканці задоволені умовами проживання в кімнатах, частина мешканців провела ремонт приміщень (облаштування шпалер, закупівля меблів, побутової техніки) власними силами.

Дозвілля

В будівлі МТП на дванадцятому поверсі наявне імпровізоване приміщення для проведення інформаційних сесій та заходів на місці однієї із незаселених кімнат, де проводяться просвітницькі заходи та тренінги з психологічної допомоги (фото 8). Проведення загальних зборів організовано на першому поверсі у вестибюльному приміщенні, або в приміщенні для інформаційних сесій на третьому поверсі.

Біля житлового корпусу МТП благодійною організацією готується до облаштування навесні дитячий майданчик та майданчик для зайняття спортом.

Доступ до інформації та послуги

На першому поверсі розміщені інформаційні буклети та стенди, на яких відображено довідкову інформацію та можливості отримати різного роду допомогу,

зокрема розміщено порядок та можливості звернутись до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, є скринька звернень (фото 9).

Комунікація між адміністрацією та мешканцями проводиться шляхом спілкування у месенджерах, прийом громадян у кабінеті керівника МТП на першому поверсі в приміщенні коменданта.

МТП відвідують неурядові громадські організації, що надають ВПО психологічну, правову допомогу, а також провадять ремонтні роботи функціональних приміщень МТП.

Більшість мешканців вже уклали декларації з місцевими лікарями в поліклініці в місті Харків. Мешканці закладу, які мають відповідне право, – отримують кризову виплату (допомогу на проживання внутрішньо переміщеним особам).

Освіта

В МТП проживають діти шкільного віку. Моніторингова група під час спілкування з родиною з дітьми з'ясувала, що діти зараховані до ліцеїв громад, звідки було евакуйовано родину, або до ліцеїв міста Харкова і навчаються дистанційно.

В МТП не облаштовано приміщення, яке могло б слугувати для дистанційного навчання, тож діти навчаються у житлових кімнатах. Діти забезпечені власними пристроями для дистанційного навчання.

Працевлаштування

Адміністрацією МТП не ведеться облік працевлаштованих мешканців МТП з числа ВПО, проте відомо про працевлаштування 22 осіб з числа ВПО. Станом на момент моніторингу в 2025 році МТП не відвідували бригади центру зайнятості.

Анонімні інтерв'ю під час візиту проведено з 5 особами

Під час особистого спілкування з мешканцями МТП з числа ВПО, заяв про порушення прав не надходило. Умовами проживання у гуртожитку опитувані мешканці задоволені, були надані роз'яснення про звернення до Уповноваженого за захистом своїх соціально-економічних прав.

Правопросвітницький захід проведено для 6 осіб

Проведено інформування мешканців МТП щодо діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, а також роз'яснено порядок та підстави звернення за захистом прав.

Загальні потреби МТП:

Моніторинговою групою зафіксовано потребу від адміністрації МТП в забезпеченні 10 холодильниками та 10 електричними плитами для кухонних приміщень загального користування.

Виконання попередніх рекомендацій:

За результатами попереднього моніторингового відвідування було надано наступні рекомендації:

1. опрацювати спільно з міжнародними та національними організаціями питання щодо забезпечення ВПО холодильниками, пральними та сушильними машинами для прання та сушіння одягу;
2. опрацювати питання щодо забезпечення безбар'єрного пересування осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення приміщеннями МКП, а також безбар'єрний доступ та користування об'єктами санітарії та гігієни, або їх розумне пристосування;
3. опрацювати з керівництвом МКП питання щодо видалення плісняви, а також провести інформаційний захід для мешканців, спрямований на попередження появи плісняви надалі.

Встановлено, що в МТП за сприяння благодійних організацій було частково забезпечено 6 кухонних приміщень загального користування побутовою технікою – холодильниками та газовими плитами, водночас потреба у забезпеченні все ще актуальна, не вистачає 10 холодильників та 10 електроплит.

Станом на момент моніторингу все ще залишається невиконаною рекомендація щодо забезпечення доступності, зокрема функціональні приміщення гуртожитку все ще залишаються неадаптованими для потреб маломобільних груп населення.

Окрім цього, залишається актуальним проблемне питання щодо наявності плісняви в будівлі МТП, зокрема в квартирному приміщенні на 5 поверсі (фото 10). За повідомленням адміністрації МТП та балансоутримувача, були проведені роботи щодо гідроізоляції швів, що викликали витік води, однак усунути плісняву в приміщеннях наразі не вдається через брак фінансів та засобів видалення плісняви.

Рекомендації за результатами моніторингового візиту:

1. видалити місця ураження пліснявою на 5 поверсі МТП, а також провести інформаційний захід для мешканців, спрямований на попередження появи плісняви надалі;
2. опрацювати спільно з благодійним сектором питання забезпечення МТП холодильниками та електроплитами для кухонних приміщень загального користування;
3. встановити поручні для підйому/спуску маломобільних груп на вхідній групі корпусу МТП.

Керівник моніторингової групи:

головний спеціаліст відділу
сприяння роботи регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини

Максим ЦВЕЛИХ

Додатки:

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

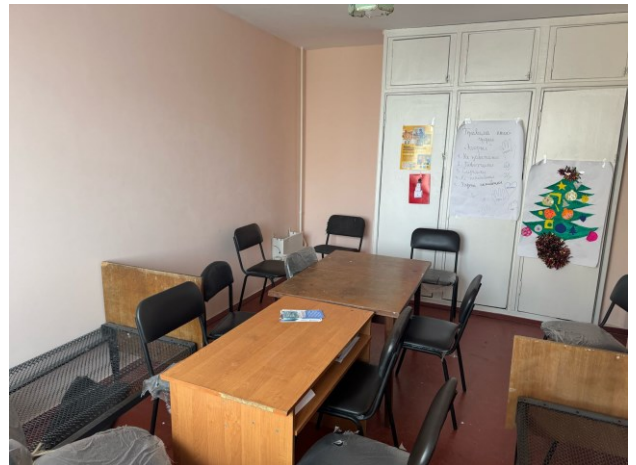

Фото 9

Фото 10

